

रातहव्य आत्रेयः। मित्रावरुणौ। अनुष्टुप् ।

आ चिकितान सुक्रतू देवौ मर्त रिशादसा। वरुणाय ऋतपेशसे दधीत प्रयसे महे ॥ ५.०६६.०१

चिकितानः- बुद्धयन्। मर्त- मनुष्य। सुक्रतू- शोभनसङ्कल्पौ। रिशादसा- शत्रुहिंसकौ। देवौ। आ-
आभिमुख्येनाह्वये। प्रयसे- अन्नवते। महे- महते। ऋतपेशसे- ऋतनिमत्रि। वरुणाय। दधीत-
धारयत ॥१॥

ता हि क्षत्रमविहुतं सम्यगसुर्यशमाशाते। अध व्रतेव मानुषं स्वर्णं धायि दर्शतम् ॥ ५.०६६.०२

अविहुतम्- अहिंस्यम्। असुर्य- बलिनम्। क्षत्रम्- क्षत्रियधर्मम्। ता- तौ। हि- खलु। आशाते-
व्याप्नुतः। अध- अतः। मानुषं व्रतेव- मनुष्ययज्ञ इव। दर्शतम्- दर्शनीयं क्षत्रम्। स्वः-
सूर्यज्योतिः। न- इव। धायि- धारयते ॥२॥

ता वामेषे रथानामुर्वी गव्यूतिमेषाम्। रातहव्यस्य सुष्टुतिं दधृक्स्तोमैर्मनामहे ॥ ५.०६६.०३

ता- तौ। दधृक्- शत्रुधर्षणशीलौ। वाम्- युवाम्। एषाम्- एतेषाम्। रथानाम्-
लक्ष्यप्रापकगतिप्रतीकानाम्। उर्वी- विस्तृतम्। गव्यूतिम्- मार्गम्। एषे- गन्तुम्। रातहव्यस्य-
दत्तहविष्कस्य। सुष्टुतिम्- शोभनस्तुतिम्। स्तोमैः- मन्त्रैः। मनामहे- ध्यायामः ॥३॥

अघा हि काव्या युवं दक्षस्य पूर्भिर्अद्भुता। नि केतुना जनानां चिकेथे पूतदक्षसा ॥ ५.०६६.०४

अघ- अथ। काव्या- सूक्ष्मदर्शिनौ। युवम्- युवाम्। दक्षस्य पूर्भिः- बलपूरकैर्भावनैः। अद्भुता-
अद्भुतौ। जनानाम्- विशाम्। केतुना- प्रज्ञया। पूतदक्षसा- पवित्रबलौ। नि चिकेथे- नितरां
बुद्धयेथे ॥४॥

तदृतं पृथिवि बृहच्छ्रवण ऋषीणाम्। जयसानावरं पृथ्वि क्षरन्ति यामभिः ॥ ५.०६६.०५

पृथिवि । ऋषीणाम्- सूक्ष्मदर्शिनाम् । बृहच्छ्रव एषे- अतीन्द्रियश्रवणैषणे । तत् । ऋतम्-
प्रकृतिनियतिभूतसत्यम् । ज्रयसानौ- गन्तारौ । अरम्- अलम् । पृथु यथा भवति तथा । यामभिः-
स्वगतिभिः । अति- अत्यर्थम् । क्षरति- वर्षतः ॥५॥

आ यद्वामीयचक्षसा मित्रं वयं च सूरयः । व्यचिष्टे बहुपाय्ये यतेमहि स्वराज्ये ॥ ५.०६६.०६
ईयचक्षसा- व्याप्तदर्शनौ । मित्रा- मित्रावरुणौ । सूरयः- विद्वांसः । वयम् । च । वाम्- युवाम् । आ-
आह्वये । व्यचिष्टे- विस्तृते । बहुपाय्ये- बहुभिर्गन्तव्ये । स्वराज्ये । यतेमहि- गच्छेम ॥६॥

Dr. Rangrao